

Tilaaaja:

Orimattilan kaupunki, tilapalvelu
Erkontie 9
16301 Orimattila

Hanke:

Urheilutalo, uudisrakennus, 1.vaihe Liikuntahalli

■ JAETTU URAKKA ALISTAMISEHDON

Tämä urakkaohjelma koskee seuraavia urakoita:

Pääurakka (Rakennusurakka)
Putkiurakka
Ilmanvaihtourakka
Sähköurakka
Rakennusautomaatiourakka
Elementtitoimitus

SISÄLLYSLUETTELO:

1. TIETOJA RAKENNUSHANKKEESTA	4
1.1 Rakennuskohde	4
1.2 Rakennuttaja.....	4
1.3 Tilaaja.....	4
1.4 Rakennuttamistehtävistä vastaava	4
1.5 Valvonta.....	4
1.6 Suunnittelijat	4
2. URAKKAMUOTO JA MAKSUPERUSTE	5
2.1 Urakkamuoto.....	5
2.2 Maksuperuste.....	5
3. URAKAN LAAJUUS.....	5
3.1 Yleistä.....	5
3.2 Pääurakka.....	5
3.3 Sivu-urakat.....	6
3.4 Tilaajan hankinnat ja erillisurakat	6
3.5 Toteutuksen yleisjärjestelyt ja rajoitukset.....	6
4. TYÖMAAN JOHTOVELVOLLISUUDET JA TYÖMAAPALVELUT.....	7
5. ASIAKIRJAT.....	7
5.1 Tarjouspyyntöasiakirjat	7
5.2 Urakkasopimusasiakirjat.....	7
5.3 Asiakirjojen pätevyysjärjestys.....	8
5.4 Tilaajan määrälaskenta.....	8
5.5 Sopimukseen sidottavat määrät	9
6. URAKKA-AIKA	9
6.1 Töiden aloitus.....	9
6.2 Rakennusaika	9
6.3 Urakasuoritusten tai niiden osien valmistuminen ja välitavoitteet.....	9
6.4 Viivästyssakko ja vahingonkorvaus	10
6.5 Työaikataulun tekeminen	10
7. URAKOITSIJAN VASTUUVELVOITTEET	10
7.1 Takuu aika	10
7.2 Vakuudet.....	11
7.3 Vakuutukset	11
7.4 Vartiointi.....	11
8. TILAAJAN MAKSUVELVOLLISUUS.....	11
8.1 Urakkahinnan muodostuminen.....	11
8.2 Hintasidonnaisuudet	12
8.3 Muutostyöt	12
8.4 Urakkasumman maksaminen.....	12
8.5 Hintojen ja palkkojen muuttamisen vaikutus urakkahintaan	13

9.	TILAAJAN TOIMENPITEET.....	13
9.1	Luvat.....	13
9.2	Suunnitelmat.....	13
9.3	Suunnitelma-aikataulu.....	13
9.4	Tilaajan vakuudenantovelvollisuus.....	14
10.	LAATU.....	14
10.1	Urakoitsijan laadunvalvonta.....	14
10.2	Suunnittelijan laadunvalvonta.....	14
10.3	Rakennustuotteiden kelpoisuuden varmistaminen.....	14
11.	TYÖMAAN HALLINTO JA TOIMITUKSET.....	15
11.1	Tilaajan organisaatio ja valtuudet.....	15
11.2	Urakoitsijan organisaatio ja valtuudet.....	15
11.3	Työvoima.....	15
11.4	Kirjaukset.....	15
12.	TYÖMAAN TYÖTURVALLISUUS.....	15
12.1	Yleistä.....	15
12.2	Työsuojelun YSE 57 §:n vastuuhenkilöt.....	15
12.3	Työmaan järjestys ja siisteys.....	16
13.	YHTEISKUNTAVELVOITTEIDEN HOITAMINEN.....	16
13.1	Tilaajavastuulain mukaiset selvitykset.....	16
13.2	Aliurakoitsijoiden käyttäminen ja ketjuttaminen.....	18
13.3	Henkilötunnisteet, kulkuluvat ja työntekijöiden perehdyttäminen.....	18
13.4	Työnteko-oikeudet.....	19
13.5	Rakentamisen tiedonantovelvollisuus.....	20
14.	VASTAANOTTO.....	21
14.1	Toimintakokeet.....	21
14.2	Vastaanottotarkastukset.....	21
15.	ERIMIELISYYDET.....	22
15.1	Riitaisuuksien ratkaiseminen.....	22
16.	TARJOUS.....	22
16.1	Tarjouksen muoto.....	22
16.2	Tarjoajan soveltuvuus- ja vähimmäiskelpoisuusvaatimukset.....	22
16.3	Vaihtoehtotarjoukset.....	23
16.4	Tarjouksen voimassaoloaika.....	23
16.5	Tarjouksen antaminen.....	23
16.6	Tarjousten avaus.....	23
16.7	Tarjousten käsittely.....	23
16.8	Lisätiedot.....	24

URHEILUTALO, UUDISRAKENNUS, 1.VAIHE LIIKUNTAHALLI

JAETTU URAKKA SIVU-URAKAN ALISTAMISEHDON

1. TIETOJA RAKENNUSHANKKEESTA

1.1 Rakennuskohde

Rakennuskohde käsittää [Urheilutalo, uudisrakennus, 1.vaihe Liikuntahalli -hankkeen](#) rakentamisen oheisten urakkalaskenta-asiapaperien mukaisesti.

Rakennuspaikkana on [Orimattila](#), osoite [Opintie 9](#)

1.2 Rakennuttaja

Kohteen rakennuttaja on [Orimattilan kaupunki](#), tilapalvelu [Erkontie 9, 16301 Orimattila](#), puh. [03-888 111](#).

Rakennuttajan edustajana toimii toimitilajohtaja [Ismo Aalto](#).

1.3 Tilaaja

Sama kuin rakennuttaja.

1.4 Rakennuttamistehtävistä vastaava

Kohteen rakennuttamistehtäviä hoitaa [Ramboll CM Oy / Toppo Väistö, Laserkatu 8, 53850 Lappeenranta](#), puh. [050 312 3888](#).

1.5 Valvonta

Tilaajan asettamana kohteen rakennustöiden valvojana toimii [Jukka Kuusisto, Ramboll CM Oy](#).

1.6 Suunnittelijat

Arkkitehtisuunnittelu ja kohteen pääsuunnittelija:

[arkMILL Oy](#) [Tapio Antikainen](#) [Savenvalajankatu 3a, 04200 KERAVA](#)

Rakennesuunnittelu:

[Risto Pakkanen](#), [Sweco Rakennetekniikka Oy](#) [Askonkatu 2, 15100 LAHTI](#)

LVIA- suunnittelu:

[Erkki Oinonen](#), [Etteplan Design Center Oy](#) [Ahlmannintie 3, 45700 KUUSANKOSKI](#)

Sähkösuunnittelu:

Sähköinsinööritoimisto SHS Oy Helena Orasvuo Brahenkatu 4, 53100
LAPPEENRANTA

GEO-suunnittelu:

GEO-YKKÖNEN Oy Lasse Eerola Svinhufvudinkatu 23 A, 15110 LAHTI

2. URAKKAMUOTO JA MAKSUPERUSTE

2.1 Urakkamuoto

Urakkamuotona on jaettu kokonaisurakka, jossa rakennusteknisten töiden urakoitsija toimii pääurakoitsijana. Kohdassa 3.3 mainitut urakat suoritetaan pääurakoitsijalle alistettuina sivu-urakoina RT 80271 alistamissopimuksen mukaisesti. Urakoitsijalla ei ilman päteviä perusteita ole oikeutta kieltäytyä urakkasopimuksen alistamisesta.

Kohdassa 3.4 on lueteltu tilaajan hankinnat ja erillisurakat, joita ei alisteta pääurakoitsijalle.

Rakennusurakkaan kuuluu erillishankintana tehdyn elementtitoimituksen aikataulutus, elementtien vastaanotto kuormista, mahdollinen välivarastointi työmaalla ja elementtien asennus valmiiksi rakenteeksi.

2.2 Maksuperuste

Rakennusteknisten töiden urakka, putkiurakka, ilmanvaihtourakka, sähköurakka, säätö- ja valvontalaiteturakka suoritetaan kokonaishintaurakoina ilman indeksi- ja valuuttasidonnaisuutta.

3. URAKAN LAAJUUS

3.1 Yleistä

Rakennustyö käsittää jäljempänä mainitut urakat tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisesti.

Tilaaja varaa itselleen oikeuden jättää urakkatarjouslomakkeessa eritellyt, kokonaishintaan kuuluvat työt pois urakasta.

3.2 Pääurakka

Pääurakkaan sisältyvät johtovelvollisuuksien lisäksi rakennustekniset työt (=rakennusurakka) asiakirjaluettelossa mainittujen suunnitelmien mukaisesti

saatettuna täysin valmiiksi, työmaapalveluista vastaavan urakoitsijan velvoitteet sekä päätoteuttajan velvoitteet.

3.3 Sivu-urakat

Putkiurakka

Putkiurakkaan kuuluvat asiakirjaluettelossa mainittujen suunnitelmien mukaiset putkityöt.

Ilmanvaihtourakka

Ilmanvaihtourakkaan kuuluvat asiakirjaluettelossa mainittujen suunnitelmien mukaiset ilmanvaihtotyöt.

Sähköurakka

Sähköurakkaan kuuluvat asiakirjaluettelossa mainittujen suunnitelmien mukaiset sähkötyöt.

Säätö- ja valvontalaitteurakka

Säätö- ja valvontalaitteurakka kuuluvat asiakirjaluettelossa mainittujen suunnitelmien mukaiset säätö- ja valvontalaitetyöt.

Elementtitoimitus

Elementtitoimitus sisältää elementtien valmistuksen ja kuljetuksen työmaalle.

3.4 Tilaajan hankinnat ja erillisurakat

Tilaaja tekee seuraavat hankinnat ja erillisurakat:

1. käyttäjän irtokalustehankinnat
 2. käyttäjän av-laitehankinnat
- muut erikseen sovittavat hankinnat

Näiden ohjelman mukaisista asennustöistä mahdollisesti aiheutuva haitta ei oikeuta urakoitsijaa lisäkorvauksiin.

Näistä tilaajan hankinnoista ja erillisurakoista muille urakoitsijoille aiheutuvat velvollisuudet on mainittu Urakkarajaliitteessä.

3.5 Toteutuksen yleisjärjestelyt ja rajoitukset

Työnsuorituksessa on otettava huomioon naapurikiinteistöjen päivittäinen toiminta ja siitä aiheutuvat rajoitukset.

Työmaaliikenne tulee hoitaa pääsääntöisesti Opintien kautta. Pääurakoitsijan tulee huolehtia ja varmistaa, että Opintiellä on naapurikiinteistöihin koko

työmaan ajan esteetön ja turvallinen kulku. Mm. elementtikuormien purun ajaksi on päätoteuttajan asetettava Opintielle työtä valvova henkilö ohjaamaan ja turvaamaan ohikulkevaa jalankulku- ja autoliikennettä.

Työmaapalveluista vastaava rakentaa työmaan ympärille siistin työmaa-aidan.

Muut toteutuksen yleisjärjestelyjen yksityiskohdat on esitetty Urakkarajaliite ja Tilaajan turvallisuusasiakirjat asiakirjoissa.

4. TYÖMAAN JOHTOVELVOLLISUUDET JA TYÖMAAPALVELUT

Työmaan johtovelvollisuuksista vastaa hankkeen pääurakoitsija, joka toimii päätoteuttajana. Työmaan johtovelvollisuudet koskevat myös tämän urakkaohjelman kohdan 3.3. mukaisia alistettuja sivu-urakoita sekä kohdan 3.4 mukaisia tilaajan hankintoja ja erillisurakoita.

Työmaapalveluista vastaa hankkeen pääurakoitsija. Työmaapalvelut koskevat myös tämän urakkaohjelman kohdan 3.3. mukaisia alistettuja sivu-urakoita sekä kohdan 3.4 mukaisia tilaajan hankintoja ja erillisurakoita.

Pääurakoitsija antaa kokonaishintaan kuuluvan erillishinnan suunnitelman mukaisesta sääsuojan hankkimisesta ja vastaa sääsuojan toimivuudesta. Mikäli sääsuojaan tulee vuotoja on pääurakoitsija vastuussa kuivatustoimenpiteistä ja myös mahdollisesta urakan viivästymisestä.

5. ASIAKIRJAT

5.1 Tarjouspyyntöasiakirjat

Tarjouspyyntöasiakirjat on lueteltu tarjouspyyntökirjeen liitteenä olevassa asiakirjaluettelossa.

Sähköiset tarjouspyyntöasiakirjat

Tarjouspyyntöasiakirjat luovutetaan tarjoajalle sähköisesti pdf-muotoisina.

Tarvitsemansa paperikopiot tarjoaja hankkii kustannuksellaan. Lisäkopioita voi tilata laskua vastaan suunnittelijoilta.

5.2 Urakkasopimusasiakirjat

Urakkasopimus laaditaan pääurakan ja sivu-urakoiden osalta Haahtela-kehitys Oy:n Rakennuttamistieto-ohjelmiston sopimusmallien mukaiselle pää- ja sivu-urakkasopimuslomakkeelle. (Sopimus voidaan tehdä vaihtoehtoisesti urakkasopimuslomakkeelle RT 80260).

Alistussopimukset laaditaan alistamissopimuslomakkeelle RT 80271.

Urakoissa noudatetaan "Rakennusurakan yleisiä sopimusehtoja YSE 1998 RT 16-10660" sopimusasiakirjoista ilmenevien poikkeuksin.

Urakkasopimukseen liitetään tämä urakkaohjelma liitteineen, urakkarajaliite, tarjouspyyntökirje, tarjouspyynnön jälkeen lähetetyt lisäkirjeet, tarjous, mahdolliset tarjousten selonottoneuvottelun pöytäkirjat, mahdolliset suunnitelma-katselmuspöytäkirjat sekä asiakirjaluettelossa mainitut työselitykset, piirustukset ja muut asiakirjat.

5.3 Asiakirjojen pätevyysjärjestys

Asiakirjojen pätevyysjärjestys on rakennusurakan yleisten sopimusehtojen (RT 16-10660) 13 §:ään tehdyin lisäyksiin ja täsmennyksiin seuraava:

A. Kaupalliset asiakirjat:

1. Urakkasopimus
2. Sivu-urakan alistamissopimus
3. Tarjouksen selonottoneuvottelun pöytäkirja
4. Rakennusurakan yleiset sopimusehdot YSE 1998, RT 16-10660
5. Tarjouspyyntö ja ennen tarjouksen antamista annetut kirjalliset lisäselvitykset
6. Urakkaohjelma
7. Urakkarajaliite
8. Tilaajan turvallisuusasiakirjat
9. Maksuerätaulukko
10. Urakoitsijan tarjous
11. Määrä- ja mittaluettelot
12. Muutostöiden yksikköhintaluettelo

B. Tekniset asiakirjat:

13. Suunnitelmakatselmuspöytäkirja
14. Työkohtaiset laatuvaatimukset ja selostukset
15. Sopimuspiirustukset
16. Yleiset laatuvaatimukset ja työselostukset.

Esimerkiksi ovi-, ikkuna-, valaisin-, ym. vastaavat luettelot kuuluvat urakkaan riippumatta siitä ovatko ne merkitty osaksi piirustussarjaa vai erillisinä asiakirjoina.

5.4 Tilaajan määrälaskenta

Tilaaja ei suorita määrälaskentaa.

5.5 Sopimukseen sidottavat määrät

Kokonaishintaan sisältyvät työsuoritukset, jotka sidotaan § 5.3 kohta 11 mainittuihin määrä- ja mittaluetteloihin.

6. URAKKA-AIKA

6.1 Töiden aloitus

Työt saa aloittaa 11/09/2017, kun urakoitsijalle on kirjallisesti ilmoitettu valinnastaan tai ellei valinnasta ole kirjallisesti ilmoitettu, kun urakkasopimus on allekirjoitettu.

Työt tulee aloittaa kuitenkin viimeistään 2 viikon kuluttua siitä, kun urakoitsijalle on kirjallisesti ilmoitettu valinnastaan urakoitsijaksi tai ellei valinnasta ole kirjallisesti ilmoitettu, kun urakkasopimus on allekirjoitettu.

6.2 Rakennusaika

Kohteen töiden tulee olla täysin valmiit viimeistään 15/09/2018.

6.3 Urakkasuoritusten tai niiden osien valmistuminen ja välitavoitteet

Välitavoitteiksi asetetaan:

1. Rakennustöiden osalta:

- Laatujärjestelmään sisältyvä, hankekohtaisen laatusuunnitelman mukainen itselle luovutus valvojan hyväksymänä, tulee olla suoritettu 4 viikkoa ennen urakkasopimuksen mukaista kohteen vastaanottoa. Tällöin tilojen tulee olla pölyttömät rakennuttajan toimintakokeiden aloittamista varten ja sellaisessa valmiudessa, että valvoja voi todeta töiden sopimuksenmukaisuuden. Rakennusurakoitsijan on otettava huomioon, että tilojen on oltava pölyttömät jo ennen urakoitsijoiden suorittamien toimintakoetarkastuksien aloittamista.

2. LV-töiden osalta:

- Talotekniset asennukset ja laatujärjestelmään sisältyvä, hankekohtaisen laatusuunnitelman mukainen itselle luovutus valvojan hyväksymänä tulee olla suoritettu 4 viikkoa ennen urakkasopimuksen mukaista kohteen valmistumista.

3. IV-töiden osalta:

- Talotekniset asennukset ja laatujärjestelmään sisältyvä, hankekohtaisen laatusuunnitelman mukainen itselle luovutus valvojan hyväksymänä tulee olla suoritettu 4 viikkoa ennen urakkasopimuksen mukaista kohteen valmistumista.

4. Sähkötöiden osalta:

- Talotekniset asennukset ja laatujärjestelmään sisältyvä, hankekohtaisen laatusuunnitelman mukainen itselle luovutus valvojan hyväksymänä tulee olla suoritettu 4 viikkoa ennen urakkasopimuksen mukaista kohteen valmistumista.

5. Rakennusautomaatioiden osalta:

- Talotekniset asennukset ja laatujärjestelmään sisältyvä, hankekoh-
taisen laatusuunnitelman mukainen itselle luovutus valvojan
hyväksymänä tulee olla suoritettu 4 viikkoa ennen urakkasopimuksen
mukaista kohteen valmistumista.

Välitavoitteet ovat sakollisia. Välitavoitteet siirtyvät vastaavasti myöhemmäksi, jos hankkeen aloitus myöhästyy rakennuttajasta johtuvasta syystä.

6.4 Viivästyssakko ja vahingonkorvaus

Työn valmistumisen viivästyessä urakkasopimuksen mukaisista ajankohdista peritään kultakin työpäivältä viivästyssakkoa YSE1998:sta poiketen pääurakas-
ta 0,1 %, sekä sivu- ja erillisurakoista 0,1 %, *arvonlisäverottomasta* urakkahin-
nasta, valmistumisen osalta kuitenkin enintään 50 työpäivältä ja
välitavoitteineen enintään 75 työpäivältä.

Työpäivällä tarkoitetaan arkipäiviä maanantaista perjantaihin.

6.5 Työaikataulun tekeminen

Työmaan johtovelvollisuuksista vastaavan pääurakoitsijan on laadittava yhdessä sivu-urakoitsijoiden ja tilaajan kanssa työaikataulu kahden viikon ku-
luessa urakkasopimuksen allekirjoittamisesta. Pääurakoitsijan on yhteistyössä
elementtitoimittajan kanssa sovittava elementtien toimitusaika. Aikatauluun on
merkittävä työvaiheet viikoittain. Näin laadittu aikataulu hyväksytään yhteisesti
velvoittavaksi aikatauluksi. Aikataulun toteutumista seurataan työmaakokouk-
sissa tai erillisissä aikataulukokouksissa.

7. URAKOITSIJAN VASTUUVELVOITTEET

7.1 Takuuaika

Takuuaika alkaa urakkasuorituksen tarkastuksesta tai mikäli sitä ei erikseen
pidetä, rakennuskohteen vastaanottotarkastuksesta ja kestää 24 kuukautta ra-
kennuskohteen vastaanottotarkastuksesta lukien. Mikäli urakkasuorituksen tar-
kastus pidetään vasta rakennuskohteen vastaanottotarkastuksen jälkeen, kes-
tää takuuaika 24 kuukautta urakkasuorituksen tarkastuksesta lukien.

Umpiolasien osalta vaaditaan lisäksi 5 vuoden nimitakuu, joka kattaa materiaal-
in lisäksi myös asennuksen. Vesikatteen osalta vaaditaan 10 vuoden nimitakuu,
joka kattaa vesikatteen lisäksi myös vesivauriot. Elementtien teräksien ruos-
tumattomuuden osalta vaaditaan 10 vuoden nimitakuu, joka kattaa elementtien
lisäksi muille rakennusosille aiheutuneet vauriot.

Takuutodistukset on luovutettava viimeistään vastaanottotarkastuksessa.

7.2 Vakuudet

Sopimuksen täyttämisen vakuudeksi urakoitsijan tulee luovuttaa tilaajalle rakennusajan vakuudeksi pankin tai vakuutuslaitoksen antaman omavelkaisen takauksen, jonka suuruus on 10 % *arvonlisäverottomasta* urakkahinnasta ja takuuajan vakuudeksi pankin tai vakuutuslaitoksen antaman omavelkaisen takauksen, jonka suuruus on pääurakassa 2 % *arvonlisäverottomasta* urakkahinnasta sekä sivu- ja erillisurakoissa ja tilaajan hankinnoissa YSE-ehdoista poiketen 5 % *arvonlisäverottomasta* urakkahinnasta.

Urakoitsijan tilaajalle antamat vakuudet ovat alistamisen tapahduttua toissijaisesti pää- ja sivu-urakoitsijan alistamissopimukseen perustuvien vaateiden vakuutena. Tästä tulee olla maininta takaussitoumuksessa.

7.3 Vakuutukset

Työmaan johtovelvollisuuksista vastaava pääurakoitsija ottaa työtä varten tilaajan nimiin ns. rakennustyövakuutuksen, jonka kohteena on rakennuskohde sekä työtä varten hankitut rakennusaineet, rakennustarvikkeet ja rakennusosat. Vakuutuksen tulee vastata joka hetki vähintään urakan täyttää *arvonlisäverotonta* arvoa lisä- ja muutostöineen.

Vakuutuksen tulee kattaa myös urakkaohjelman kohdissa 3.3 ja 3.4 mainitut alistetut sivu-urakat sekä tilaajan hankinnat ja erillisurakat. Tilaaaja ilmoittaa arvioidun kokonaisvakuutusarvon myöhemmin.

Vakuutuksen tulee olla nimenomaan tätä kohdetta koskeva. Vakuutuksen omavastuu saa olla korkeintaan 3 000 euroa.

Urakoitsijan tulee vakuuttaa työväkensä vähintään lain määräämällä tavalla. Urakoitsijalla tulee olla voimassa toiminnan vastuuvakuutus. Urakoitsija vastaa itse rakennusvälineidensä vakuuttamisesta. Rakennusvälineisiin katsotaan kuuluvan myös työmaan kopit ja vastaavat työmaarakennukset.

7.4 Vartiointi

Työmaan palveluista vastaava järjestää työmaalle vartioinnin.

8. TILAAJAN MAKSUVELVOLLISUUS

8.1 Urakkahinnan muodostuminen

Urakkahinta on urakkasopimuksen mukainen kokonaishinta. Tarjoushinnassa on eroteltava arvonlisäverollinen ja -veroton hinta. Urakkahinta ilmoitetaan euroissa.

8.2 Hintasidonnaisuudet

Urakkahinnat ovat kiinteät ilman indeksi- ja valuuttasidonnaisuutta.

8.3 Muutostyöt

Yleisten sopimusehtojen 47 §:n mukaisena sivu-urakoiden yleiskustannuslisäprosenttina käytetään 12 %. Aliurakoiden osalta yleiskustannuslisäprosenttina käytetään aliurakoihin sisältyvien yleiskustannusten lisäksi 8 %.

Suunnitelmien muuttamisoikeus on ainoastaan tilaajan erikseen valtuuttamilla henkilöillä. Asiasta ilmoitetaan urakkasopimuksessa. Ennen tilaajan kirjallista hyväksyntää suoritettujen lisä- ja muutostöiden kustannukset jäävät urakoitsijan vastattaviksi.

8.4 Urakkasumman maksaminen

Maksuerätaulukko

Urakkasopimukseen laaditaan ao. urakoitsijan kanssa yhteistoiminnassa työn edistymisen mukainen maksuerätaulukko. Jokaiseen maksuerään tulee sisältyä sekä tarvikkeiden hankinta että asennus. Poikkeuksena on suurehko laitehankinta tai vastaava, josta maksu voidaan suorittaa, kun laitteet ovat asennuspaikalla ja ainakin alustavasti kiinnitetty paikoilleen.

Ensimmäinen maksuerä

Ensimmäisen maksuerän suuruus on enintään 5 % arvonlisäverottomasta urakkahinnasta. Maksuerä maksetaan urakoitsijalle, kun urakkasopimus on allekirjoitettu, rakennustyövakuutus on otettu, urakkasopimuksen mukainen vakuus on luovutettu tilaajalle ja työt on aloitettu.

Viimeinen maksuerä

Viimeinen maksuerä on vähintään 10 % urakkahinnasta. Maksuerä maksetaan, kun rakennustyö on hyväksytty vastaanotetuksi, vastaanottotarkastuspöytäkirja hyväksytty, vastaanottotarkastuksessa todetut virheet ja puutteet on poistettu, takuuajan vakuudet luovutettu tilaajalle, taloudellinen loppuselvitys hyväksytysti pidetty, huoltokirja-aineisto toimitettu ja luovutusasiakirjat on luovutettu tilaajalle.

Sivu-urakat

Tilaaja maksaa valitsemiensa sivu-urakoitsijoiden maksuerät suoraan asianomaisille urakoitsijoille.

Kuitenkin alistettujen sivu-urakoiden osalta on kunkin maksuerän suorittamiseen saatava pääurakoitsijan hyväksyminen työn suorittamisesta.

Maksujen suoritusaika ja viivästyskorko

Sopimukseen perustuvat laskut maksetaan viipymättä, kun lasku on esitetty tilaajalle ja vastaava sopimuksen mukainen työvaihe on todettu tehdyksi tai lasku muuten on todettu maksukelpoiseksi. Laskujen maksamisaika lasketaan alkamaan siitä, kun työmaan paikallisvalvoja on hyväksynyt laskun.

Jos tilaaja ei **YSE-ehdoista poiketen 21 vuorokauden kuluessa** siitä, kun maksukelpoinen lasku on esitetty tilaajalle täytä maksuvelvollisuuttaan, hän on velvollinen maksamaan urakoitsijalle sanotun määrääjän ylittäneeltä ajalta maksamattomalle määrälle lasketun korkolain mukaisen viivästymiskoron maksun tapahtumiseen saakka.

Laskun virheellisyydestä aiheutuneesta maksun viivästymisestä on vastuussa urakoitsija.

8.5 Hintojen ja palkkojen muuttamisen vaikutus urakkahintaan

Valtiovallan lainsäädännöllisten toimenpiteiden katsotaan tulleen asianosaisten tietoon, kun ne on julkaistu Suomen säädöskokoelmassa.

9. TILAAJAN TOIMENPITEET

9.1 Luvat

Tilaaja hankkii suunnitelmien mukaiseen rakentamiseen tarvittavan rakennusluvan.

Työsuoritukseen liittyvien muiden lupien hankkimisesta ja kustannuksista huolehtii ao. urakoitsija.

9.2 Suunnitelmat

Tilaaja toimittaa urakoitsijalle työmaatarpeisiin 3 sarjaa kopioita laadittamistaan piirustuksista ja muista asiakirjoista yhteisesti sovitun aikataulun mukaisesti. Aliurakka- ja hankintatarjouspyyntöihin tarvitsemiensa piirustusten kopi-osarjat kustantaa urakoitsija. Tarvittavat lisäsarjat voi tilata suunnittelijoilta.

9.3 Suunnitelma-aikataulu

Suunnitelma-aikataulu laaditaan yhteistyössä tilaajan, urakoitsijan ja suunnittelijan kesken. Suunnitelma-aikataulu laaditaan rakennustöiden edistymisen mukaisesti siten, että urakoitsijalle jää riittävä aika (1...3 kk hankinnasta riippuen) hankintojen ja valmistelevien toimenpiteiden suorittamiseen.

9.4 Tilaajan vakuudenantovelvollisuus

Tilaaja ei anna vakuutta.

10. LAATU

10.1 Urakoitsijan laadunvalvonta

Urakoitsijan on valvottava oman ja aliurakoitsijoiden työnjohdon osaamista ja työsuoritusta. Työvaiheiden oikeaan ajoitukseen ja työsuoritusten laatuun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Urakoitsijan on myös valvottava hankintojen ja aliurakoitsijoiden rakennusvaiheiden kelvollisuutta ja työsuoritusta, jotta sopimuksen mukainen laatu kaikilta osin saavutetaan.

Urakoitsijan tulee esittää kirjallisesti tätä työtä koskeva oma sekä aliurakoitsijoidensa laadunvarmistusjärjestelmä ennen töiden aloitusta työmaan laatu- suunnitelmineen. Lisäksi pääurakoitsijan tulee esittää ennen töiden aloitusta kirjallinen selvitys puhtauden- ja kosteuden hallinnasta. Puhtaudenhallinnassa on huomioitava P1 puhtausluokan edellyttämiä toimenpiteitä ja kosteudenhallinnassa on noudatettava Kuivaketju10 toimintamallin mukaisia toimenpiteitä.

Urakoitsijan on huolehdittava siitä, että kaikki urakkaansa kuuluvat laadunvalvontakokeet tulevat pidetyksi. Laadunvalvontakokeista on ennalta ilmoitettava tilaajalle, jotta tämän edustaja voi olla läsnä tarkastustoimituksessa.

10.2 Suunnittelijan laadunvalvonta

Valvontaa suorittavat tilaajan oman organisaation lisäksi suunnittelijat. Suunnittelijoilla on oikeus valvoa, että työ muodostuu suunnitelmien mukaiseksi. Heillä ei ole oikeutta sopia minkäänlaisia muutoksia, vaan kaikki muutokset on tilaajan hyväksyttävä.

10.3 Rakennustuotteiden kelpoisuuden varmistaminen

Rakennuttaja edellyttää, että urakoitsija huolehtii, että hänen käyttämänsä rakennustuotteet ovat joko Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) nro: 305/2011 (rakennustuoteasetuksen) mukaisesti CE- merkittyjä tai siltä osin kuin tuotteiden ei tarvitse olla CE- merkittyjä, tuotteet ovat lain eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä 2012/954 (tuotehyväksyntälain) ja vastaavan asetuksen mukaisesti varmennettuja.

Urakoitsijan tulee varmistaa rakennustuotteen kelpoisuus eli tuotteen CE-merkintä ja kansallinen hyväksyntä ennen tuotteiden tilaamista / käyttämistä / kiinnittämistä rakennuskohteeseen.

Mikäli rakennustuote ei täytä edellä mainittuja vaatimuksia, urakoitsija vastaa tuotteen vaihtamisesta aiheutuvista kustannuksista.

11. TYÖMAAN HALLINTO JA TOIMITUKSET

11.1 Tilaajan organisaatio ja valtuudet

Urakkasopimuksesta ja siihen tehtävistä muutoksista päättää tilaaja. Tilaajan edustajat ja heidän valtuutensa osoitetaan urakkasopimuksessa.

Tilaaja asettaa työmaata valvomaan nimeämänsä paikallisvalvojan lisäksi LVI-töiden ja sähkötöiden valvojan.

11.2 Urakoitsijan organisaatio ja valtuudet

Urakoitsijan tulee urakkasopimuksessa nimetä työmaalle vastuullinen työnjohtaja, jolta vaaditaan tehtävän laajuuteen ja monivaiheisuuden hoitamisen edellyttämä kokemus. Lisäksi pääurakoitsijalla tulee olla työmaalla vastaavan työnjohtajan lisäksi riittävä määrä ammattitaitoista työnjohtoa. Kunkin sivu-urakoitsijan tulee nimetä työmaasta vastuussa oleva työnjohtaja.

11.3 Työvoima

Työaikataulun laadinnan yhteydessä urakoitsijat ilmoittavat työvoimasuunnitelmansa rakennuttajalle.

11.4 Kirjaukset

Työmaan johtovelvollisuuksista vastaava pääurakoitsija pitää asianmukaisesti numeroiduin sivuin varustettua työmaapäiväkirjaa yleisten sopimusehtojen 75 §:n mukaisesti.

12. TYÖMAAN TYÖTURVALLISUUS

12.1 Yleistä

Urakoitsijan on huolehdittava siitä, että kaikki urakoitsijan tähän työmaahan liittyvät työturvallisuusvelvoitteet ja erityisesti Valtioneuvoston asetuksen VNa 205/2009 mukaiset rakennustyön turvallisuutta koskevat määräykset tulevat noudatetuiksi.

Työmaan johtovelvollisuuksista vastaava pääurakoitsija vastaa lisäksi kaikista em. asetuksen mukaisista päätoteuttajan velvoitteista.

12.2 Työsuojelun YSE 57 §:n vastuuhenkilöt

Työmaan johtovelvollisuuksista vastaava pääurakoitsija nimeää työmaalle työsuojelun vastuuhenkilön ja hänelle tarvittaessa sijaisen, jotka huolehtivat työmaan turvallisuuden ja terveyden kannalta tarpeellisesta osapuolten välis-

estä yhteistoiminnasta, tiedonkulun järjestämisestä, toimintojen yhteensovittamisesta ja työmaa-alueen järjestyksestä ja siisteydestä.

Kukin urakoitsija on velvollinen ennen töiden alkua kirjallisesti nimeämään työmaalle oman työturvallisuudesta vastaavan henkilön, joka huolehtii urakoitsijan työturvallisuusvelvoitteista, toimii yhteyshenkilönä työturvallisuusasioissa ja tiedottaa työturvallisuusasioista urakoitsijan työntekijöille.

12.3 Työmaan järjestys ja siisteys

Työmaan johtovelvollisuuksista vastaava pääurakoitsija laatii työmaata varten työmaasuunnitelman. Ko. suunnitelmassa osoitetaan työmaan kaluston, koneiden ja laitteiden sijainti, materiaalien varasto- ja vastaanottoalueet, jätteiden keräyspaikat ja muut rakennustyömaan järjestykseen, siisteyteen ja työturvallisuuteen oleellisesti vaikuttavat seikat.

Urakoitsijoiden tulee noudattaa työmaasuunnitelmaa. Kunkin urakoitsijan on huolehdittava siitä, että urakoitsijan omat materiaalit ovat varastoituna niille osoitetuissa paikoissa ja työstä jäävät jätteet on toimitettu niitä varten oleviin keräyspisteisiin. Työmaan johtovelvollisuuksista vastaavalla pääurakoitsijalla on oikeus poistaa urakoitsijan tavarat tai jätteet niille kuulumattomilta paikoilta urakoitsijan kustannuksella, jos urakoitsija kehotuksesta huolimatta ei siirrä niitä osoitettuihin paikkoihin.

13. YHTEISKUNTAVELVOITTEIDEN HOITAMINEN

13.1 Tilaajavastuulain mukaiset selvitykset

Urakoitsijan tulee toimittaa kohdassa 17.2. esitettyinä ajankohtana seuraavat tilaajavastuulain (1233/2006 ja muutos 678/2015) edellyttämät selvitykset ja todistukset tai muu luotettava selvitys seuraavien vaihtoehtojen mukaisesti:

- Tilaajavastuu.fi:n Luotettava Kumppani –yritysraportti tai
- Rakentamisen Laatu RALA ry:n pätevyysrekisteristä tulostettu ajantasainen yritysraportti sekä kaupparekisteriote tai
- todistus tai muu luotettava selvitys seuraavista:
 - selvitys merkinnästä ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja arvonnäköverovelvollisten rekisteriin,
 - kaupparekisteriote tai kaupparekisteristä muutoin saadut vastaavat tiedot,
 - selvitys siitä, ettei yritys ei ole merkittynä verovelasta johtuen verovelkarekisteriin tai viranomaisen antama todistus verovelan määrästä sen ylittäessä 10.000 euroa,

- todistus työntekijöiden eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkemaksuja koskeva maksusopimus on tehty,
- selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista,
- selvitys työterveyshuollon järjestämisestä Suomessa sekä
- todistus työntekijöiden tapaturmavakuutuksen ottamisesta.

Tilaajavastuulaista poiketen tilaaja edellyttää selvitystä verovelan määrästä ja verovelkaa koskevan maksusuunnitelman tekoa aina, kun verovelan määrä ylittää 500 euroa.

Todistusten aitous on pystyttävä toteamaan toimitetuista dokumenteista ilman selonottajan omia lisäselvityksiä. Mahdollisista ulkomaisista todistuksista on esitettävä suomenkieliset käännökset siinä laajuudessa, että keskeinen sisältö on todettavissa suomen kielellä.

Mikäli toimitetuissa tiedoissa on joltain osin häiriömerkintä, muu puute tai tietoja ei ole kokonaan tai osittain saatavilla Luotettava Kumppani tai RALA -palvelujen kautta, sitoutuu urakoitsija toimittamaan viipymättä tilaajan määrittämät lisäselvitykset.

Edellä esitettyjen todistusten ja selvitysten lisäksi on urakoitsijan toimitettava myös:

- vastuuvakuutustodistus
- selvitys tai riittävä vakuutus siitä, ettei urakoitsijaa työmaalla edusta tai sen johto- ja hallintotehtävissä muutoin toimi liiketoimintakiellossa oleva henkilö

Esitetyt tiedot, todistukset ja selvitykset eivät saa olla annettaessa kolmea kuukautta vanhempia ja niiden tulee olla ajantasaisina saatavissa urakkasuorituksen aikana. Jos sopimus on voimassa yli 12 kuukautta, tulee urakoitsijan toimittaa tilaajalle 12 kk:n välein edellä mainitut selvitykset verojen ja eläkkeiden suorittamisesta. Sopimuksen mukaisten maksuerien maksaminen edellyttää, että tilaajavastuutodistukset ovat voimassa koko urakan ajan.

Rakennuttaja tai urakan tilaaja ei hyväksy sellaista urakoitsijaa, joka ei ole toimittanut edellä mainittuja selvityksiä. Mikäli selvityksiä ei ole toimitettu annettuun määräaikaan mennessä tai sen jälkeen muuten käy ilmi, ettei pyydettyjen todistusten ja selvitysten mukaisia asioita ole hoidettu lainmukaisella tavalla, on tilaajalla oikeus purkaa urakkasopimus tai tätä edeltänyt urakoitsijan valintapäätös.

Urakoitsijan tulee sisällyttää nämä vaatimukset kaikkia aliurakoitaan koskeviin tarjouspyyntöihin ja sopimuksiin. Aliurakkatarjouksen antajan tulee omalta

osaltaan valtuuttaa aliurakan tilannut urakoitsija esittämään vastaavat selvitykset rakennuttajalle.

13.2 Aliurakoitsijoiden käyttäminen ja ketjuttaminen

Rakennuttajaan sopimussuhteessa oleva urakoitsija voi luovuttaa urakan tai sen osia edelleen toiselle urakoitsijalle aliurakkana. Aliurakan ketjuttaminen tätä pidemmälle ei ole sallittua ilman rakennuttajan hyväksymää erityistä syytä.

Kaikki aliurakoitsijat tulee aina hyväksyttää rakennuttajalla. Rakennuttaja vaatii, että ennen kunkin yksittäisen aliurakointisopimuksen solmimista urakoitsija esittää rakennuttajalle aliurakoitsijasta tilaajavastuulain mukaiset selvitykset sekä kirjallisen vakuutuksen siitä, ettei aliurakoitsijaa edusta työmaalla tai muutoin liiketoimintakiellossa oleva henkilö.

Rakennuttajalla on oikeus olla hyväksymättä niitä aliurakoitsijoita, joiden tilaajavastuutiedoissa on puutteita, todistusten aitoudesta ei voida saada varmuutta ja/tai todistuksia ei olennaisilta osin ole käännetty suomeksi tai on muuten aiheutta epäillä, ettei aliurakoitsija pysty huolehtimaan tai aio huolehtia yhteiskunnallisista velvoitteistaan kuten veroista tai sopimuspalkkoista.

Aliurakoitsijan tulee sitoutua yksilöimään ennen työn aloittamista työmaalla työskentelevät palveluksessaan olevat henkilöt. Pääurakoitsijan tulee ylläpitää ajantasaista luetteloa myös aliurakoitsijoista ja näiden työntekijöistä työmaalla.

Rakennuttajalla on oikeus keskeyttää työt, mikäli urakkasuorituksia on ketjutettu ilman rakennuttajan nimenomaista hyväksyntää. Urakoitsijan tulee purkaa ketjutettu aliurakkasopimus välittömästi ja vastata rikkomuksestaan aiheutuvasta haitasta. Rakennuttaja tiedottaa sopimusrikkomuksesta Rakennusteollisuus RT ry:lle ja Rakentamisen laatu RALA ry:lle.

Rakennuttajalla on oikeus periä pää- tai sivu-urakoitsijalta sopimussakkoa 0,1% arvonlisäverottomasta urakkasummasta kultakin työpäivältä, jonka aikana sopimuksenvastainen aliurakoitsija on työskennellyt työmaalla.

13.3 Henkilötunnisteet, kulkuluvat ja työntekijöiden perehdyttäminen

Rakennuttaja edellyttää lakisääteisen kuvallisen ja veronumerolla varustetun henkilötunnisteen ehdotonta käyttöä ja esillä pitämistä työmaalla. Lisäksi rakennuttaja edellyttää Valtti-älykortin käyttöä työmaan kulunvalvonnassa. Henkilö, jolla ei ole em. tunnisteita ja jota ei ole merkitty veronumerorekisteriin, ei voi saada kulkulupaa, eikä voi näin ollen työskennellä työmaalla.

Pääurakoitsijan on huolehdittava siitä, että rakennustyömaalla työskentelevillä urakoitsijan kaikilla omilla työntekijöillä ja aliurakoitsijoidensa työntekijöillä on työmaalla liikkueessaan näkyvillä henkilön yksilöivä kuvallinen tunniste. Tunnis-

teesta on käytävä ilmi, onko työmaalla työskentelevä työsuhteessa oleva työntekijä vai itsenäinen työnsuorittaja, sekä mainittava henkilön nimi, veronumero ja, mikäli kyse ei ole itsenäisestä työnsuorittajasta, työnantajan nimi. Jokaisen urakoitsijan on ilmoitettava pääurakoitsijalle ennen työvaiheen aloittamista omien ja alihankkijoidensa työmaalla työskentelevien työntekijöiden nimet, veronumerot ja syntymäajat tarvittavien kulkulupien myöntämiseksi.

Rakennuttaja velvoittaa pääurakoitsijan huolehtimaan hankekohtaisten kulkulupien aliurakoitsija- sekä henkilötunnistehallinnoinnista sekä kulkulupien myöntämisestä ja käytön valvonnasta työmaalla. Kulkuluvan myöntäminen edellyttää henkilöllisyyden todistamista viranomaisen myöntämällä henkilökortilla tai ulkomaalaisten osalta vain passilla. Kulkulupaluetteloon merkitään vähintään työntekijän nimi, syntymäaika ja veronumero sekä työnantaja, työnantajan yritystunnus, luvan voimassaoloaika ja päättäneen kulkuluvan palautuspäivä. Ulkomaisen työntekijän osalta merkitään lisäksi työntekijän työnteko-oikeuden peruste ja liitetään luetteloon kopio henkilökortista tai passista, Työmaan kulkulupaluettelo tulee olla sähköisessä muodossa. Työmaalla tulee olla esillä vertailu aliurakoitsija- ja kulkulupaluetteloista sekä urakoitsijoiden välisiä sopimussuhteita kuvaava kaavio.

Pääurakoitsija perehdyttää työmaalla työskentelevät henkilöt ennen kulkuluvan myöntämistä. Perehdytyksessä on huomioitava myös työturvallisuus- ja laaturiskit sekä kielitaitorajoitteet. Perehdyttäminen ja sen sisältö on dokumentoitava. Pääurakoitsijan tulee perehdyttämisen yhteydessä huolehtia, että työntekijät saavat tiedon työmaalla noudatettavista turvaohjeista.

Pääurakoitsijan toimesta tehtävä perehdytys tehdään lähtökohtaisesti yhden kerran työmaalla toimivaa yritystä kohden. Näin ollen kunkin urakoitsijan tai aliurakoitsijan työmaalla työskentelevät henkilöt perehdytetään aina samalla kertaa. Mahdolliset poikkeamat edellä esitettyyn menettelyyn sovitaan työmaakokouksessa tai muussa yhteisesti sovitussa kokouksessa ottaen huomioon urakan laajuuden ja aikataulullisten tekijöiden vaikutukset kerralla perehdyttämisen mahdollisuuksiin.

Rakennuttaja seuraa kuvallisten henkilötunnisteiden ja kulkulupien käyttöä muun muassa tarkastuksilla. Henkilöt, jotka rikkovat määräystä kuvallisten tunnisteiden ja kulkulupien käytöstä, poistetaan työmaalta. Lisäksi rakennuttajalla on oikeus periä 100 euroa sopimussakkoa jokaisen puuttuvan tunnisteiden tai kulkuluvan osalta pääurakoitsijalta ja/tai rakennuttajaan sopimussuhteessa olevalta urakoitsijalta, jonka työntekijää tai aliurakoitsijan työntekijää rikkomus koskee.

13.4 Työnteko-oikeudet

Kaikissa tämän hankkeen urakasopimuksiin liittyvissä työsuhteissa on noudatettava vähintään niitä työsuhteen vähimmäisehtoja, joita Suomen lain ja

työehtosopimusmääräysten mukaan on noudatettava samanlaatuudessa työssä (Hankintalaki 49 §).

Rakennuttaja edellyttää, että kaikki urakoitsijat liittyvät Veronumero.fi - palveluun, josta veronumerolain edellyttämät tiedot ovat keskitetysti saatavilla ja niissä tapahtuvat muutokset automaattisesti valvottavissa. Henkilö, jota ei ole merkitty veronumerorekisteriin, ei voi saada kulkulupaa, eikä voi näin ollen työskennellä työmaalla.

Suomessa työskentelevillä ulkomaalaisilla on oltava suomalainen eläkevakuutus tai koko urakan ajan voimassa oleva E101- tai A1-todistus. Kopio edellä mainituista asiakirjoista tulee luovuttaa päätoteuttajalle ennen kuin kulkulupa voidaan myöntää. EU:n ulkopuolisilta kansalaisilta edellytetään lisäksi voimassa olevaa oleskelulupa, joka oikeuttaa työntekoon Suomessa. Jokaisen urakoitsijan tulee varmistaa omien yhteiskunnallisten velvoitteidensa lisäksi myös alihankkijoidensa työntekijöiden oleskeluluvat. Vastuu laittomasti maassa oleskelevien työntekijöiden palauttamisesta, palkoista aiheutuvista kustannuksista sekä mahdollisista seuraamusmaksuista on viimekätisesti rakennuttajan sopimuskumppanina toimivalla urakoitsijalla.

Tilajavastuulain mukaisesti tilaajalla on velvollisuus informoida ulkomaisia sopimuskumppaneita ja lähetettyjä työntekijöitä heitä valvovista viranomaistahoista. Suomessa toimivia ulkomaisia yrityksiä ja lähetettyjä työntekijöitä valvovat:

- aluehallintaviraston tilaajavastuutarkastajat,
- aluehallintaviraston ulkomaalaistarkastajat sekä
- maahanmuuttovirasto.

Tilajan ulkomaisten sopimuskumppaneiden tulee informoida lähetettyjä työntekijöitään heitä valvovista viranomaistahoista ennen työnteon alkamista. Päätoteuttajan tulee antaa lähetetyille työntekijöille vastaava informaatio työmaahan perehdyttämisen yhteydessä.

13.5 Rakentamisen tiedonantovelvollisuus

Jokainen urakoitsija toimittaa työmaan päätoteuttajalle kuukausittain ennalta sovitussa määräajassa Verohallinnon edellyttämät tiedot omista yhteisellä työmaalla työskennelleistä työntekijöistä ja alihankkijoidensa työntekijöistä. Yhteisen rakennustyömaan päätoteuttajalla on velvollisuus koota ja lähettää tiedot kaikista työmaalla työskennelleistä henkilöistä Verohallinnon määrittelemässä määräajassa Verohallinnolle, kun rakennushankkeen koko ylittää 15 000 euroa.

Kukin tilaaja rakennuttajasta alkaen ilmoittaa kuukausittain tiedot ostamistaan urakoista ja vuokratyövoiman käytöstä Verohallinnolle. Urakkatietojen tiedonantovelvollisuus koskee arvonlisäverolaissa tarkoitettuja rakentamispalveluja, ra-

kennustelineiden pystytys- ja purkutöitä sekä työvoiman vuokrausta. Tiedonantovelvollisuus syntyy, kun sopimuksen arvo ilman arvonlisäveroa ylittää 15 000 euroa. Tilaajilla on kuitenkin oikeus ilmoittaa tietoja myös alle 15 000 euron arvoisista sopimuksista.

Päätoteuttajan ja muiden urakoitsijoiden tiedonantovelvollisuutta koskevat vastuut ja velvoitteet jatkuvat urakan vastaanoton ja koko kohteen luovutuksen jälkeen mahdollisten virheiden ja puutteiden korjausten sekä jälki-, lisä- ja muutostöiden osalta, kunnes myös nämä työt on tehty. Päätoteuttajan tiedonantovelvollisuutta koskevien vastuiden päättymisestä todetaan yhteisesti jälkitarkastuksessa ja kirjataan jälkitarkastuspöytäkirjaan.

14. VASTAANOTTO

14.1 Toimintakokeet

LVI-, sähkö- ja rakennusautomaatiotöiden osalta on suoritettava työmaan toiminta ja hallinto asiakirjan mukaiset toimintakokeet neljä viikkoa ennen rakennuksen luovutusta. Toimintakokeisiin, säätö- ja viritystoimenpiteisiin sekä erikseen ohjelmoituihin koekäyttöihin varattava aika on otettava huomioon kaikissa työaikatauluun ja työjärjestelyihin liittyvissä toimenpiteissä.

14.2 Vastaanottotarkastukset

Kumpikin osapuoli vastaa sopimuksenmukaisten tarkastusten kustannuksistaan. Mikäli kuitenkin joudutaan pitämään uusintatarkastuksia urakoitsijan suorituksen virheiden vuoksi, niin rakennuttaja veloittaa uusintatarkastuksesta aiheutuneet kustannukset uusintatarkastustarpeen aiheuttaneelta urakoitsijalta seuraavasti:

- ensimmäinen ja toinen jälkitarkastus veloituksetta
- kolmas jälkitarkastus 1000 €
- enemmän jälkitarkastukset 2000 €

14.3 Luovutusasiakirjat (huoltokirja ym.)

Urakoitsijan on osallistuttava huoltokirjan laadintaan asiakirjoissa edellytetyssä laajuudessa ja toimitettava osaltaan käyttö- ja huolto-ohjeet viimeistään vastaanottotarkastuksessa.

14.4 Käytönopastus

Urakoitsijoiden tulee järjestää opastus rakennuksen käyttöhenkilökunnalle. Käytön opastus on tarkemmin selostettu urakkarajaliitteessä.

15. ERIMIELISYYDET

15.1 Riitaisuuksien ratkaiseminen

Mahdolliset erimielisyydet ratkaistaan ensisijaisesti osapuolten keskinäisten neuvottelujen avulla. Ellei erimielisyyttä voida näin sopia, riitaisuudet jätetään Päijät-Hämeen käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

16. TARJOUS

16.1 Tarjouksen muoto

Tarjouksen tulee olla tarjouspyyntöasiakirjojen mukainen. Tarjoukseen ei saa liittää ehtoja ja siihen on liitettävä pyydetyt erittelyt ja asiakirjat. Tarjouksen tulee olla tilaajan tarjouslomakkeen mukainen, mikäli sellainen on tarjouspyyntöasiakirjana.

Asiakirjojen julkisuudesta annetun lain perusteella tarjoukset ovat päätöksen teon jälkeen pääsääntöisesti julkisia. Tarjouksen antajan tulee erikseen tarjouksessa mainita, mikäli haluaa tarjouksen tai sen osan säilytettävän salaisena. Hintatiedot ovat kuitenkin aina julkisia.

16.2 Tarjoajan soveltuvuus- ja vähimmäiskelpoisuusvaatimukset

Tarjoajan tulee ennalta osoittaa hankinnan soveltuvuusvaatimusten täyttyminen liittämällä tarjoukseensa täyttämänsä tarjouspyynnön liitteenä oleva Yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja (ESPD), jonka vaatimuksia täydennetään seuraavasti:

- 1) Vuotuinen liikevaihto (IVb): vähintään 2-kertainen toimeksiannon arvoon nähden. Vahvistetut tilinpäätöstiedot on annettava kolmelta viimeksi kuuluneelta tilikaudelta.
- 2) Ammatillinen vastuuvakuutus (IVb): voimassa olevan toiminnan vastuuvakuutuksen vakuutussumma vähintään 500.000 euroa.
- 3) Muut taloudelliset tai rahoitusta koskevat vaatimukset (IVb): yrityksen luotoluokitus täyttää vähintään Rating Alfa -luokituksen A (tydyttävä) tason.
- 4) Muut taloudelliset tai rahoitusta koskevat vaatimukset (IVb): Tarjoajayritys täyttää tilaajavastuulain (1233/2006 ja muutos 678/2015) mukaiset vaatimukset. Vaatimusten täyttyminen voidaan myöhemmin osoittaa lain mukaisilla todistuksilla ja selvityksillä tai Tilaajavastuu.fi -yritysraportilla tai Rakentamisen Laatu RALA ry:n yritysraportilla.
- 5) Tietyntyyppisten palvelujen suorittaminen (IVc): yrityksen referenssinä viimeisen 5 vuoden ajalta vähintään 2 vaativuudeltaan ja laajuudeltaan vastaavaa työtä.
- 6) Rakennusurakoiden toteuttamisesta vastaavat tekniset asiantuntijat tai tekniset laitokset (IVc): Työmaan vastaavan työnjohtajan sekä Iiv-, iv- ja sähkötoiden työnjohtajien tulee olla vähintään teknillisen oppilaitoksen /

ammattikorkeakoulun insinöörin / teknikon tutkinnon suorittaneita tai heillä on oltava vastaavat tiedot. Työkokemusta tulee olla vähintään 5 vuotta vastaavista tehtävistä.

Tarjoajan tulee ennen sopimuksen laatimista tai pyydettyäessä jo tätä aiemmin esittää edellä mainittujen soveltuvuusvaatimusten täyttymistä osoittavat asiakirjat tai ilmoittaa niiden saatavuus maksuttomista tietokannoista. Vieraskieliset todistukset ja selvitykset tulee toimittaa sekä alkuperäiskielisinä että suomenkielille käännettyinä.

Lisäksi tarjoajan on osoitettava tarjouksen liitteinä olevilla asiakirjoilla tarjouspyynnössä esitettyjen vähimmäisvaatimusten täyttyminen.

16.3 Vaihtoehtotarjoukset

Tilaaaja ei ota huomioon vaihtoehtotarjouksia.

16.4 Tarjouksen voimassaoloaika

Tarjouksen tulee olla sitovana voimassa, kunnes jonkun tarjouksen tehneen kanssa on allekirjoitettu urakkasopimus työn suorittamisesta kuitenkin enintään kolmen kuukauden ajan tarjouspyyntökirjeessä määrätystä tarjouksen jättöpäivästä lukien.

16.5 Tarjouksen antaminen

Tarjous tulee toimittaa tilaajalle tarjouspyyntökirjeessä esitetyllä tavalla siinä ilmoitettuun määräaikaan mennessä.

Tarjoukset toimitetaan tilaajan tarjouspyynnössä ilmoittamaan suljettuun sähköpostiosoitteeseen.

Tarjoukset ovat avattavissa vasta tarjousajan umpeuduttua.

16.6 Tarjousten avaus

Tarjoukset avataan tilaajan toimesta tarjousten jättöpäivää seuraavana päivänä. Tarjouksen tekijät eivät saa osallistua avaustilaisuuteen. Tarjoukset avataan 08.08.2017 klo 10:00 Orimattilan kaupungin tiloissa. Elementtitoimituksen tarjoukset avataan 26.06.2017 klo 12.00.

16.7 Tarjousten käsittely

Tilaaaja käsittelee, hyväksyy tai voi hylätä tarjouksen hankintalaissa esitetyin perustein. Hyväksyttävistä tarjouksista valitaan vähimmäisvaatimukset täyttävistä tarjoajista hinnaltaan edullisin.

16.8 Lisätiedot

Mikäli piirustuksissa, työselityksissä tai muissa urakkalaskentapapereissa esiintyy epäselvyyksiä, niistä tulee kirjallisesti ilmoittaa tilaajalle viimeistään 26.07.2017 mennessä. (elementtitoimitusta koskien 13.06.2017 mennessä) Tilaaaja toimittaa vastaukset mahdollisiin urakoitsijoiden esittämiin kysymyksiin sekä mahdolliset lisäselvitykset kirjallisesti kaikille urakkalaskentaan osallistuville urakoitsijoille viimeistään 28.07.2017 (elementtitoimitusta koskien 15.6.2017). Muita lisätietoja ei katsota tilaajaa sitoviksi.

Tilaaaja edellyttää, että urakoitsija on tutustunut rakennuspaikkaan ennen tarjouksen antamista.

Orimattila __.__.2017

Orimattilan kaupunki, Tilapalvelu

toimitilajohtaja

Ismo Aalto